

elyazmasi.org Ortadoğu Masası

	SURİYE
---	---------------

Yüzölçümü: 185,180 km²

Sınırları: toplam: 2,253 km

sınır komşuları: Irak 605 km, İsrail 76 km, Ürdün 375 km, Lübnan 375 km, Türkiye 822 km

Nüfus: 16,728,808 (Temmuz 2001 verileri)

Din: Sünni Müslümanlar %74, Alevi, Şii ve diğer Müslüman mezhepler %16, Hıristiyan %10, Musevi

Diller: Arapça (resmi); Kürtçe, Ermenice, diğer

Yönetim biçimi: Çok Partalı Başkanlık Tipi Cumhuriyet

Başkent: Şam (Damascus)

Bağımsızlık günü: 17 Nisan 1946

Milli bayram: Bağımsızlık günü, 17 Nisan (1946)

Anayasa: 13 Mart 1973

GSYİH: Satınalma Gücü paritesi - 50.9 milyar \$ (2000 verileri)

Coğrafi Konum:

Konum: Orta Doğu, Akdeniz kıyısında, Lübnan ile Türkiye arasında yer alır.

Coğrafi konumu: 35 00 Kuzey enlemi, 38 00 Doğu boylamı

Haritadaki konumu: Orta Doğu

Yüzölçümü: 185,180 km²

Sınırları: toplam: 2,253 km

sınır komşuları: Irak 605 km, İsrail 76 km, Ürdün 375 km, Lübnan 375 km, Türkiye 822 km

Sahil şeridi: 193 km

İklimi: Çoğunlukla çöl iklimi.

Arazi yapısı: Başlıca olarak bozkır ve çöl platoları, dar kıyı ovaları, batıda dağlar yer alır.

Deniz seviyesinden yüksekliği: en alçak noktası: Tiberias Gölü 200 m

en yüksek noktası: Hermon Dağı 2,814 m

Doğal kaynakları: petrol, fosfat, krom, manganez, asfalt, demir, kaya tuzu, mermer, alçıtaşı, hidro enerji

Arazi kullanımı: tarıma uygun topraklar: %28

daimi ekinler: %4

otlaklar: %43

ormanlık arazi: %3

diğer: %22 (1993 verileri)

Sulanan arazi: 9,060 km² (1993 verileri)

Doğal afetler: Toz fırtınaları, kum fırtınaları

Nüfus Yapısı:

Nüfus: 18,448,752 (Temmuz 2005 verileri)

Nüfus artış oranı: 2.34% (2005 verileri)

Mülteci oranı: 0 mülteci/1,000 nüfus (2001 tahmini)

Bebek ölüm oranı: 29.53 ölüm/1,000 doğan bebek (2005 tahmini)

Ortalama hayat süresi: toplam nüfus: 70.03 yıl

erkeklerde: 68.75 yıl

kadınlarda: 71.38 yıl (2005 verileri)

Ortalama çocuk sayısı: 3.5 çocuk/1 kadın (2005 tahmini)

HIV/AIDS - hastalıklarına yakalanan yetişkin sayısı: %0.01 (2001 verileri)

Ulus: Suriyeli

Nüfusun etnik dağılımı: Arap %90.3, Kürt, Ermeni, diğer %9.7

Din: Sünni Müslümanlar %74, Alevi, Şii ve diğer Müslüman mezhepler %16, Hıristiyan %10, Musevi

Diller: Arapça (resmi); Kürtçe, Ermenice, diğer

Okur yazar oranı: 15 yaş ve üzeri için veriler

toplam nüfusta: %76.9
erkekler: %89.7
kadınlar: %64 (2003 verileri)

Tarihi:

Bugünkü Suriye toprakları Hz. Ömer (r.a.)'in halifeliği döneminde M. 634, 635 ve 636 yıllarında gerçekleştirilen seferler neticesinde fethedilerek İslâm topraklarına katıldı. Sırasıyla Emeviler, Abbasiler ve Mısır hükümdarları, Selçuklular ve Eyyübilerin yönetiminde kalan Suriye 1250 - 1303 yılları arasında Moğol saldırılarına maruz kaldı. Daha sonra Memlûklerin eline geçen Suriye toprakları 1517'de Yavuz Sultan Selim tarafından Osmanlı devletine katıldı. Suriye, 1831 yılında, Osmanlılara başkaldırarak Mısır'da ayrı bir yönetim kurmuş olan Kavalalı Mehmed Ali Paşa'nın eline geçti. 1840'ta gerçekleştirilen halk ayaklanmasından sonra yeniden Osmanlı devletine bağlandı. 1920'de Fransızlar tarafından işgal edildi. Halk bu işgale karşı çıktığıysa da Fransızlar onbinlerce insanın canına kıyarak ve büyük şehirleri bombalayarak halk ayaklanmalarını bastırdılar. Ancak halkın işgal karşısındaki direnişi devam etti. Fransızlar 1943'te Suriye'den çekilmek ve 1 Ocak 1944 tarihinde de bu ülkenin bağımsızlığını tanımak zorunda kaldılar. Ancak arkalarında kendi elleriyle yetiştirdikleri, kendi sistemlerini koruyacak ve kurdukları sistemi ayakta tutacak bir bürokratlar tabakası bıraktılar. Bu bürokrat tabaka Fransız işgalcilerin de çeşitli oyunları ile bağımsızlık sonrasında ülke yönetimini ele aldı. Suriye'nin bağımsızlık sonrası ilk cumhurbaşkanı Türk asıllı Şükrî el-Kuvvetli'dir. el-Kuvvetli yönetimine 1949 darbesiyle son verildi. Bağımsızlık sonrası Suriye bir darbeler ülkesi oldu. 1949, 1954, 1961, 1962, 1963, 1966 ve 1970 yıllarında birbirinden farklı darbeler gerçekleştirildi. 1949 darbesinden sonra Hüsnî Zaim devlet başkanlığını aldı. Ondan sonra sırasıyla Sâmî Hinnavi, Edib Çiçekli, Hâşim Bey el-Attasi ve Şükrî el-Kuvvetli cumhurbaşkanlığı yaptılar. 1955 - 58 yılları arasında Suriye ile Mısır birleşerek Birleşik Arap Cumhuriyeti'ni kurdular. Bu dönemde Birleşik Arap Cumhuriyeti'nin devlet başkanı o zamanki Mısır cumhurbaşkanı Cemal Abdünnasır olmuştur. Suriye - Mısır birliğinin bozulmasından sonra Suriye cumhurbaşkanı Nazım el-Kudsi oldu. 1963'te General Hafız el-Emin'in öncülüğünde gerçekleştirilen darbe Baas Partisi'nin iktidarı ele almasını sağladı. 1966 yılında gerçekleştirilen darbe ise Baas'ın bağımsız askeri kanadı için bir zafer olmuştur. Bu darbeden sonra ülke yönetimini Nuruddin el-Attasi aldı. 1967 Arap - İsrail Savaşı esnasında Suriye'nin hava kuvvetleri komutanı ve savunma bakanı olan nusayri asıllı Hafız Esed 1968 yılında bir darbe teşebbüsünde bulundu ama başarılı olamadı. Ancak Esed 23 Kasım 1970 tarihinde gerçekleştirdiği darbeyeyle yönetimi ele aldı. Esed darbesinden sonra Baas Partisi içindeki nusayri liderlerini tasfiye etmeye başladılar. Ülke 1970'ten buyana Hafız Esed'in yönetimi altındadır. Yönetime gelmesinden sonra Sovyetler Birliği'yle sıkı bir dostluk ilişkisi içine giren Esed, dağılmasına kadar Sovyetler'den sürekli destek görmüştür. Esed, izlediği politikada ABD ve Batı'nın çıkarlarını gözetmeyi de ihmal etmedi. Onun ABD'deki yahudi teşkilatlarıyla gizli ilişkiler içinde olduğuna dair bir belge Sudan'da çıkan Kabas gazetesinin 1 Temmuz 1988 tarihli sayısında yayınlandı. Suriye'de baasçıların yönetimi ele geçirmeleriyle birlikte Müslümanlar üzerinde ağır bir zulüm ve baskı dönemi başladı. Esed bu zulüm ve baskıyı daha da artırdı. Onun döneminde çok sayıda Müslüman zindanlara doldurularak her türlü işkenceye maruz bırakıldı. Onun işbaşına gelmesinden sonra cezaevlerinde uygulanan işkence metotlarından bazıları şunlardır: Kazığa oturtma, kaynar su ile haşlama, ayaklarından tavana asma, ölüncüye kadar dövme (Dr. Mustafa Abid, Halepli Şeyh Ahmed Faysal, Şeyh Kahirullah ve Humuslu Şeyh Fazıl Zekeriyya bu şekilde öldürülmüşlerdir), tutuklu Müslüman kadınlara tecavüz, tutukluların hanımlarına, kızlarına ve bacılarına tecavüz. Bunlar uygulanan zulümlerden sadece birkaçı. Bazı cezaevlerinde tutuklular topluca öldürülmüşlerdir. Mesela Resten cezaevinde 120 kadın, Tedmur cezaevinde de 700 kişi bu şekilde öldürüldü. Baas rejiminin ayakta durmasında en önemli güç olan özel çeteler zaman zaman evlere baskınlar düzenlemekte, insanlara saldırmakta, kadınlara tecavüz etmektedirler. Bunların camilere de baskınlar düzenledikleri olmaktadır. Esed'in gerçekleştirdiği en büyük cinayetlerden biri Hama katliamıdır. Hama İslami hareketin en güçlü olduğu şehirlerden biridir. Bu özelliği dolayısıyla Hama şehri 1982 yılında büyük bir katliama şahit oldu. Esed'in kardeşi ve zamanın genelkurmay başkanı Rıf'at Esed, Şubat 1982'de bir gece vakti Hama'ya havadan ve karadan saldırı düzenledi. Saldırıya katılmak istemeyen askerlerin çoğu anında idam edildiler. Bazıları da Müslümanlar tarafına geçtiler. Birkaç gün devam eden Hama katliamında yaklaşık kırk bin Müslüman şehit oldu. Şehir adeta bir harabeye döndü.

Dış problemleri: Filistin topraklarını işgali altında tutan İsrail, 1967 savaşında Suriye'nin Golan tepelerini de işgal etmiştir. Suriye'nin İsrail'le bu işgalden kaynaklanan bir problemi bulunmaktadır. Suriye Golan tepelerini İsrail'den geri istiyor. Suriye'nin Türkiye'yle olan anlaşmazlığının eksenini Hatay sorunu oluşturmaktadır. Suriye sürekli Hatay üzerinde hak iddia etmekte ve bunu her fırsatta gündeme getirmektedir. Hatta Suriye'de okutulan ders kitaplarında Hatay Suriye'nin bir ili gibi gösterilmektedir. Suriye'nin Türkiye'yle olan bir diğer problemi de Güneydoğu Anadolu Projesi'nden kaynaklanmaktadır. Bu projenin uygulamaya konmasıyla birlikte Suriye kendi topraklarını besleyen su kaynaklarının azalacağı iddiasıyla su meselesini gündeme getirdi. Suriye'nin su meselesini gündeme getirmesi üzerine Türkiye, Seyhan ve Ceyhan ırmakları sularının boru hattıyla Suriye topraklarına aktırılmasını sağlayacak ve Küçük Su Projesi adı verilen bir projeyi

uygulamaya koyma önerisinde bulundu. Suriye, Baas ideolojisiyle yönetilmesine rağmen komşusu Irak'la da anlaşmamaktadır. Bu anlaşmazlık dolayısıyla İran - Irak Savaşı'nda Suriye, İran'ı destekledi. Körfez Savaşı'nda da Irak'a karşı cephe içinde yer aldı. Suriye 1976'da Lübnan'a askeri müdahalede bulundu. Bu müdahaleden sonra Lübnan'da yaşayan Filistinlilerle Suriye güçleri arasında çatışmalar oldu. Suriye hâlen Lübnan'da askeri güç bulundurmaktadır ve Lübnan yönetimi üzerinde bir yaptırım gücüne sahiptir. Bu gücü ABD ve Fransa'yla birlikte kullanıyor.

İç problemleri: Suriye'nin en önemli iç sorunu ülkedeki İslâmi cemaatlere yönelik baskıdan kaynaklanmaktadır. Bu baskı dolayısıyla zaman zaman yönetimle İslâmi cemaat mensupları arasında silahlı çatışmalar da oluyor. Bir diğer sorun ülkedeki Baas diktatörlüğü yüzünden muhalif güçlerin çalışmalarını yer altına kaydırmalarından kaynaklanan sorundur. Yönetime nusayri azınlığın hâkim olması da huzursuzluğa yol açmaktadır.

Ekonomisi:

GSYİH: \$60.44 milyar

GSYİH – reel büyüme: %2.3

Kişi Başına Düşen Milli Gelir: \$3,400

GSYİH – sektörel bileşim: Tarım:% 25 Sanayi:% 31 Hizmet:% 44

Enflasyon oranı: %2.1

İş gücü: 5.12 milyon

İş gücü – sektörel dağılım: Tarım: %30 Sanayi: %27 Hizmet: %43

İşsizlik oranı: %20

Yoksulluk sınırı altındaki nüfus oranı: %20

Bütçe: Gelir: \$6.58 milyar **Gider:** \$9.45 milyar

Sanayi: petrol, tekstil, gıda maddeleri, meşrubat, tütün, fosfat madenciliği

Tarım ürünleri: Buğday, arpa, pamuk, mercimek, nohut, zeytin, şeker pancarı, et, yumurta, kümes hayvanı, süt

Petrol üretim: 525,000 varil/gün

Petrol tüketim: 240,000 varil/gün

Doğalgaz üretim: 5.84 milyar m küp

Doğalgaz tüketim: 5.84 milyar m küp

İhracat: \$6.086 milyar

İhracat ürünleri: petrol %65, tekstil %10, sanayi malları %10, meyve ve sebzeler %7, ham pamuk %5, koyun %2, fosfat %1

İhracat ortakları: Almanya 19.9%, İtalya 11.9%, Türkiye 8.4%, BAE 7.2%, Lübnan 5.9%, Fransa 5.1%, Hırvatistan 4.6%

İthalat: \$5.042 milyar

İthalat ürünleri: Makine ve parça %23, gıda maddeleri %20, metaller ve metal ürünleri %15, tekstil %10, kimyasallar %10

İthalat ortakları: Almanya 7%, İtalya 7%, Çin 6.2%, Fransa 5.8%, Güney Kore 4.7%, Türkiye 4.5%

Dış borç: \$4 milyar

Türkiye ile İlişkiler:

Türkiye-Suriye Siyasi İlişkileri

20 Ekim 1998'de Adana Protokolü'nün imzalanmasından sonra Türkiye-Suriye ilişkileri hızlı bir biçimde normale dönmüştür. İki ülke, ilişkilerini geliştirmeyi amaçlayan ortak siyasi iradeye dayanarak, bu gayeye ulaşmak için önemli adımlar atmışlardır.

Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer, 13 Haziran 2000 tarihinde Devlet Başkanı Hafız Esad'ın cenaze törenine katılmak üzere Suriye'ye gitmiştir. Bu ziyaretin ikili ilişkileri geliştirmede olumlu bir etkisi olmuştur. Bu tarih itibarıyla, hem bakanlar seviyesinde hem de teknik düzeylerde ikili ziyaretler sıklıkla gerçekleştirilmektedir.

Devlet Başkanı Beşar Esad'ın Türkiye'ye Ocak 2004'teki resmi ziyareti, Suriye'den Türkiye'ye devlet başkanlığı seviyesinde yapılan ilk ziyarettir. Bu ziyaret, ikili ilişkilerin kısa zamanda ulaştığı noktanın bir

göstergesi olmuş ve ekonomik, kültürel, ve güvenlik alanındaki mevcut işbirliğinin tek bir siyasi irade etrafında kuvvetlendirilmesini sağlamıştır.

Türkiye-Suriye ilişkilerindeki olumlu eğilim, ülkeler arasındaki sorunların üstesinden gelinmesinde diyalog ve işbirliğinin en iyi yol olduğu gerçeğinin bir kanıtı olarak alınabilir. Türkiye'nin Suriye'yle ilişkileri aynı zamanda bölgede barış ve istikrara da katkıda bulunmaktadır. Türkiye, Suriye ile işbirliğinin ilerletilmesinin diğer Arap ülkeleriyle ilişkilerin geliştirilmesine olumlu katkıları olacağına inanmaktadır.

Türkiye-Suriye ekonomik ve ticari ilişkileri de aynı ölçüde hızlı bir gelişme sürecine girmiştir. Bu açıdan bakıldığında, Cumhurbaşkanı Esad'ın Ocak 2004'teki Türkiye ziyareti sırasında, çifte vergilendirmeyi önlemek ve yatırımları artırmak için imzalanan iki anlaşmanın her iki ülkenin işadamlarına geniş fırsatlar ve kolaylıklar sağlayacağına inanılmaktadır. Bu anlaşmalara ticari ilişkilerimizin yasal temelini tamamlamak üzere atılan önemli adımlar gözüyle bakılmaktadır. Serbest Ticaret Anlaşmasının imzalanması için müzakereler ise devam etmektedir.

2003 yılında Türkiye'nin Suriye'ye ihracatı yaklaşık 408 milyon, bu ülkeden ithalatı ise, 413 milyon dolar seviyesinde olmuş, iki ülke arasındaki toplam ticaret hacmi 821 milyon dolara ulaşmıştır.

Türkiye-Suriye Ekonomik İlişkileri

I. GENEL

Suriye, büyük ölçüde petrol gelirlerine dayanan devletçi bir ekonomik yapıya sahiptir. İhracat gelirlerinin yaklaşık % 60'ını petrol ve ürünlerinden elde etmektedir. Yeni petrol rezervlerinin üretime geçirilememesi halinde ülkenin 10 yıl içerisinde petrol ithal eder hale geleceği ileri sürülmektedir. Suriye aynı zamanda yüksek nüfus artışı nedeniyle işsizlik sorunu yaşamaktadır. Bu çerçevede ekonomik reformların uygulanması, yatırımların artırılması ve yabancı sermayenin çekilmesi Suriye yönetimi için öncelikli konular arasındadır.

Türkiye pazar ekonomisine geçiş açısından Suriye'ye bir model teşkil etmekte, aynı zamanda Suriye'nin ekonomik açılım politikasından yararlanarak yakın tarihi ve kültürel bağlara sahip olduğu bu ülkede ekonomik çıkarlarını geliştirmek için uygun bir konumda bulunmaktadır.

Türkiye'nin AB üyeliğine aday bulunması ve oluşturulan gümrük birliği Suriye için ülkemizin çekim gücünü arttırmaktadır. Öte yandan, Suriye, diğer Arap ülkeleriyle giderek artan oranda ticaret yapmasına karşın, bu ülkelerden elde edemeyeceği malları Türkiye'den ithal edebileceği ihtimalini sürekli olarak gözönünde bulundurmaktadır.

Suriye ile ticari ve ekonomik ilişkilerimizin geliştirilmesinde süratli, ucuz ve kolay ulaşım büyük önem taşımaktadır. Suriye ve Türkiye, ayrıca, yekdiğeri için transit ülke konumundadır. Irak hattının Körfez savaşından sonra kullanılmaması nedeniyle Türkiye'nin Ortadoğu ve Körfez ülkelerine ulaşımı Suriye üzerinden yapılmaktadır. Türkiye ise Suriye'nin Batı ülkelerine ulaşımını sağlamaktadır.

Suriye ile 2004 yılı içinde imzalanması öngörülen, Serbest Ticaret Anlaşması (STA) ile halihazırda 1 milyar dolar düzeyinde seyreden ticaret hacminin orta vadede 5 milyar dolar düzeyine çıkartılması tasarlanmaktadır. Bu çerçevede, minyatür birer STA niteliğindeki Sınır Ticaret Merkezleriyle, iki ülkenin sınır illeri arasında serbest ticaret bölgeleri oluşturmak suretiyle küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin belirli sanayi ve tarım ürünlerinde tercihli tarife ve vergi muafiyetlerinden faydalanması öngörülmektedir. Böylelikle bu bölgelerdeki insanlara iş imkanı oluşturmak ve kayıt dışı ticaretin kayıt içine alınması hedeflenmektedir.

İŞ KONSEYİ

İki ülke arasında özel sektör temsilcilerinin düzenli olarak biraraya getirilmesi ve iş imkanlarının araştırılması amacıyla bir İş Konseyi kurulmuş olup, Türkiye-Suriye İş Konseyi'nin ikinci dönem toplantısı, 3-8 Şubat 2002 tarihlerinde Suriye'de gerçekleştirilmiştir. 3'üncü dönem toplantısının 26-28 Nisan 2004 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Türkiye-Suriye İş Konseyi'nin Türk eşbaşkanı Turgut Doğan, Suriye tarafı eşbaşkanı ise aynı zamanda Suriye Ticaret Odaları Birliği Başkanı olan Dr. Rateb Shallah'tır.

İMZALANAN ANLAŞMALAR

Ticaret Anlaşması - 17 Eylül 1974

Bilimsel ve Teknik İşbirliği Anlaşması - 23 Mart 1982

Uzun Vadeli Ekonomik İşbirliği Anlaşması - 23 Mart 1982
Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması - 23 Mart 1982
Turizm Alanında İşbirliği Anlaşması - 19 Mayıs 1982
Turizm İşbirliği Uygulama Protokolü - 16 Mart 1983
Ekonomik İşbirliği Protokolü - 17 Temmuz 1987
Gümrük Konularında Karşılıklı İşbirliği ve Yardım Anlaşması - 28-29 Temmuz 2003
Sağlık Alanında İşbirliği Anlaşması ve Petrol - 28-29 Temmuz 2003
Doğalgaz ve Madeni Kaynaklar Alanında İşbirliği Protokolü - 28-29 Temmuz 2003
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması (ÇVÖA) - 6 Ocak 2004
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması (YKTK) - 6 Ocak 2004
Kara Ulaştırması Anlaşması - 8-11 Mayıs 2004
Türkiye-Suriye Karma Ulaştırma Komisyonu Protokolü - 8-11 Mayıs 2004

28-29 Temmuz 2003 tarihlerinde gerçekleştirilen KEK toplantısı sırasında Gümrük Konularında Karşılıklı İşbirliği ve Yardım Anlaşması, Sağlık Alanında İşbirliği Anlaşması ve Petrol, Doğalgaz ve Madeni Kaynaklar Alanında İşbirliği Protokolü imzalanmıştır.

Suriye ile ülkemiz arasında ekonomik işbirliğinin hukuki çerçevesinin oluşturulması açısından önem taşıyan Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması (ÇVÖA) ile Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması (YKTK) Suriye Devlet Başkanı Esad'ın ülkemizi ziyareti sırasında ziyareti sırasında, 6 Ocak 2004 tarihinde imzalanmıştır.

Kara Ulaştırması Anlaşması ile Türkiye-Suriye Karma Ulaştırma Komisyonu Protokolü ise 8-11 Mayıs 2004 tarihlerinde Suriye Taşımacılık Bakanı Markam Obeid'in ülkemizi ziyareti sırasında ile imzalanmıştır.

İMZALANMASI ÖNGÖRÜLEN ANLAŞMALAR

Serbest Ticaret Anlaşması (STA)

Devlet Bakanı Sayın Kürşad Tüzmen'in 4-7 Mart 2004 tarihlerinde gerçekleştirdiği Suriye ziyareti:

Devlet Bakanımız Sayın Kürşat Tüzmen 4-7 Mart 2004 tarihinde yanında bir ticari heyet olduğu üzere Suriye'yi resmen ziyaret etmiştir. Kürşat Tüzmen'in ziyareti sırasında Türkiye ve Suriye arasında görüşmelerde ele alınan hususları içeren bir protokol ile iki ülke arasında imzalanması öngörülen STA'nın hazırlık aşaması için bir Ortak Komite'nin kurulmasını öngören bir Anlayış Muhtırası imzalamıştır.

Bu çerçevede, 26-28 Nisan 2004 tarihinde Ankara'da yapılan Türkiye-Suriye Serbest Ticaret Anlaşması (STA) müzakerelerinde, taraflar iki ülke arasında bir STA imzalanması çerçevesinde malların değişimi, dereceli olarak gümrük vergilerinin azaltılması ve tarım ürünlerinin serbest şekilde değişimi konularını görüşmüştür.

Kaynaklar:

Wikipedia : www.wikipedia.org

CIA World Fact Book: <http://www.cia.gov/cia/publications/factbook/>

T.C. Dışişleri Bakanlığı: www.mfa.gov.tr

Ülkeler Rehberi: www.ulkeler.net

www.vahdet.com.tr

www.sesrtcic.org

Bu kitapçık elyazmasi.org tarafından hazırlanmış olup, bilgilerin bir kısmı tahminidir. Herhangi bir sorunuz, sorunuz olduğunda ya da yanlış bir veri gördüğünüzde lütfen iletisim@elyazmasi.org 'a e-posta atın.